

25 let existence Armády České republiky

1993 – 2018

Čtvrtstoletí existence Armády České republiky není izolovaným příběhem bez kořenů a tradic, protože se tato armáda může hrdě a zcela oprávněně hlásit za pokračovatele tradic boje za svobodu a demokracii, která je nerozlučně spjatá s historií československých legií z let 1914 – 1920 i jednotek československé zahraniční armády v boji s nacismem v letech 1939 – 1945. Místa jako Zborov, Bachmač, Lipjagy, Terron či Doss Alto by měla patřit k hrdosti i závazku každého současného příslušníka Armády ČR stejně jako Tobruk, Londýn, Sokolovo, Kyjev, Dukla či Dunkerque. Slova přísahy příslušníků AČR nejsou jen slibem věrnosti vlajce a občanům České republiky, ale také přihlášením se k těmto tradicím, které velké množství vojáků AČR již řadu let důstojně obohacuje službou v náročných a nebezpečných mírových zahraničních misích na Balkáně, v Iráku, Afghánistánu či v Africe.

Armáda se mění a rozděluje

Likvidace tankové techniky Československé armády v první polovině 90. let na základě Smlouvy o konvenčních ozbrojených silách v Evropě.

V roce 1990 byla délka vojenské základní služby zkrácena z 24 na 18 měsíců a v roce 1993 na 12 měsíců.

Po roce 1989 skončil dohled KSČ nad Československou armádou. Vojáci mohli trávit volno podle svého vlastního uvážení. V roce 1998 byla v Armádě České republiky obnovena duchovní služba.

Odsun sovětských vojsk. Celkem z Československa k 30. červnu 1991 v 925 transportech odjelo 73 500 vojáků a 39 000 rodinných příslušníků, 1 220 tanků, 2 500 bojových vozidel pěchoty a obrněných transportérů, 105 letadel, 175 vrtulníků a 95 000 tun munice. Poslední železniční transport Sovětské armády opustil československé území 21. června 1991.

Při dělení československé federace byly zvláštní smlouvou rozděleny zbraňové systémy bývalé Československé armády v poměru 2:1. Nově vznikající Armádě České republiky připadlo i 50 bojových vrtulníků.

Do roku 1989 vycházela koncepce obrany Československa z bipolárního rozdělení světa a z plné podřízenosti závazkům plynoucím z členství ve Varšavské smlouvě. Tomu odpovídalo i složení tehdejší ČSLA. Tvořilo ji pozemní vojsko, letectvo, vojsko protivzdušné obrany státu a vojenská část Civilní obrany. Území Československa se dělilo do dvou teritoriálních vojenských okruhů: ZVO s velitelstvím v Táboře a VVO s velitelstvím v Trenčíně. Hlavní bojovou sílu armády tvořilo 15 vševojskových divizí, 2 letecké divize, 2 divize protivzdušné obrany, 1 dělostřelecká divize, raketové a protiletadlové raketové svazky a útvary. Československá lidová armáda disponovala k 31. prosinci 1989 16 stálými letišti. Celkový počet vojáků ČSLA dosahoval 210 000 osob. Na vývoj organizace a početních stavů armády v letech 1990 – 1992 mělo vliv přijetí několika zásadních dokumentů: mezinárodní Smlouva o konvenčních ozbrojených silách v Evropě, Koncepce výstavby Československé armády do konce roku 1993 respektive do roku 2005 a Zákon o civilní službě. V roce 1991 byla provedena reorganizace Federálního ministerstva obrany a velitelství operačních stupňů. Došlo ke zrušení velitelství ZVO, VVO a velitelství 1. a 4. armády. Oproti tomu vznikla v roce 1992 velitelství Západ se sídlem v Táboře, Východ v Trenčíně a Střed v Olomouci. V roce 1991 bylo zrušeno 9 motostřeleckých a 5 tankových pluků a došlo k další redukci a reorganizaci vševojskových divizí. V nové struktuře byly vytvořeny 4 mechanizované, 3 tankové, 1 motorizovaná a 1 pěší divize. V následujícím roce byly vytvořeny 3 motorizované a 3 pěší divize. Vzniklo 5 pěších brigád územní obrany a 11 pěších pluků územní obrany. Ke změnám došlo také u letectva a PVO. Byly zrušeny 2 stíhací letecké pluky a vytvořen integrovaný systém protivzdušné obrany na území ČSFR s novou divizí PVO na Slovensku. Velitelství letectva a PVO ČSFR sídlilo ve Staré Boleslavi, velitelství 1. smíšeného leteckého sboru v Hradci Králové, velitelství 3 divizí PVO v Žatci, Brně a ve Zvolenu. Letecký provoz se soustředil na 12 stálých letišť. Do roku 1992 se také snížil počet vojenských výcvikových prostorů ze 14 na 10. K 31. prosinci 1992 tabulkově tvořila Československá armáda 169 000 osob.

Lidé a zbraně během 25 let

Nejběžnějším nákladním automobilem v AČR byla zpočátku Praga V3S.

Člen posádky vrtulníku Mil-171Š s prostředkem pro noční vidění.

Nástupcem Pragy V3S je dnes Tatra T 810.

Vzdušné síly disponovaly zpočátku především sovětskou technikou. Na snímku stíhací letoun Mig-21, který byl ve výzbroji československého letectva od roku 1961.

Tank Armády ČR T-72M40Z.

Koncem roku 1992 byl majetek Československé armády rozdělen v principu 2:1. Přesto měla Armáda ČR v lednu 1993 stále ještě 106 679 vojáků. Podle Smlouvy o konvenčních ozbrojených silách v Evropě (S-KOS) bylo maximum pro Českou republiku stanoveno na 93 333 osob. Stav armády se postupně každoročně zmenšoval. V současnosti má armáda celkem 30 847 příslušníků, z toho 23 184 vojáků z povolání. Zlomem v personálním obsazení armády byl 1. leden 2005. Poprvé v historii země se stala plně profesionální bez vojáků základní služby.

Podobně vysoký byl počáteční stav výzbroje. Počet některých kategorií bylo třeba snížit podle počtů stanovených S-KOS. V roce 1993 měla Armáda ČR 1 617 tanků, 2 315 bojových obrněných vozidel, 1 516 dělostřeleckých systémů (ráže 100 mm a více), 227 bojových letadel a 36 bojových vrtulníků.

V roce 2017 měla Armáda ČR 120 tanků, 439 bojových obrněných vozidel (bojových vozidel pěchoty a obrněných transportérů), 179 dělostřeleckých systémů, 35 bojových letounů a 17 bojových vrtulníků. Dále má 9 cvičných letadel, 17 letadel dopravních a pozorovacích, 34 neozbrojených vrtulníků, 149 vozidel se speciální nástavbou na podvozcích bojových obrněných vozidel, 40 obrněných zdravotnických vozidel a 6 mostních tanků MT-55A.

Ke snížení stavu techniky došlo částečně přirozeně vyřazováním zastaralých a nefunkčních strojů. Nákupy moderních zbraní a modernizace starších, ale osvědčených typů probíhaly jako součást reorganizací a reformů. V zájmu modernizace výzbroje bylo realizováno přes 170 nákupů a vývojových projektů. V současnosti jsou na pořadu dne zejména nákupy bojových vrtulníků a dělostřeleckých systémů.

Návrat historické pravdy a cti pro hrdiny

Předseda vlády a pozdější prezident ČR Václav Klaus v panteonu Národního muzea v přátelském hovoru s válečnými veterány parašutistou Tomášem Sedláčkem a pilotem Stanislavem Hlučkou.

I moravský Slavičín si mohl konečně důstojně připomenout památku padlých amerických letců z krvavé bitvy z 29. srpna 1944...

Mezi obnovené tradice patří i bojová historie československé jednotky na Středním východě a v severní Africe v letech 1941 – 1943...

Pravoslavný chrám svatých Cyrila a Metoděje v pražské Resslově ulici se stává každoročně 18. června místem pietní vzpomínky na padlé československé parašutisty. Od roku 1990 se jí mohli konečně zúčastnit i ti veteráni, které z vlasti po únoru 1948 vyhnal komunistický režim.

Generál František Fajtl – legendární stíhací pilot a vynikající spisovatel – na jednom ze setkání válečných veteránů v roce 2002.

Symbolické spojení těch nejstarších a nejmladších českých válečných veteránů – vpravo gen. v.v. Jaroslav Klemes (výsadeková operace PLATINUM z roku 1945) a nadpraporčík Miloš Prášil (veterán těžce zraněný v Afghánistánu) v kryptě kostela v pražské Resslově ulici.

I po lednu 1993 pokračoval proces nastoupený v listopadu 1989, který je věnován odstranění masivního nánosu lží a mystifikací, vytvořených komunistickými propagandisty, historiky a umělci v historii čs. legií a bojů domácího i zahraničního odboje v letech 2. světové války. Zároveň byl vytvořen prostor pro rehabilitaci účasti dalších zahraničních armád při osvobození Československa v květnu 1945 (USA, Rumunsko, Polsko, Belgie...).

Velkou, byť velice opožděnou satisfakcí se stal tento proces pro žijící válečné veterány a jejich rodiny. Ti se tak dočkali nejen návratu ukradené cti, ale mnozí z nich se po letech mohli setkat se svými spolubojovníky – včetně těch, kteří museli odejít do exilu po únoru 1948. Od té doby se podařilo mladším historikům bez komunistické minulosti mnohé z pokřivených dějin uvést na pravou míru. Tato práce ještě není zdaleka dokončena, ale hodně záleží i na české veřejnosti, zda bude v každodenním shonu moderní konzumní společnosti ochotna věnovat i pozornost historickým zkušenostem své vlasti. V opačném případě hrozí naplnění staré pravdy, že ten, kdo ignoruje hořké kapitoly historie a nechce si z nich brát zkušenosti, si je bude muset jednou znova prožít na vlastní kůži...

Pod modrou vlajkou OSN

Čeští důstojníci v roli vojenských pozorovatelů OSN v Angole v roce 1991.

Náročná mise UNPROFOR byla především významným testem, který pozitivně prověřil možnosti budoucího českého vstupu do struktur NATO.

První velkou zkouškou českých a slovenských vojáků se stalo nasazení v Perském zálivu.

Zástupce velitele sektoru JIH, plk. Karel Blahna, v srpnu 1995 v chorvatských horách na kontrole stanoviště jordánských vojáků.

Jedno z kontrolních a pozorovacích stanovišť OSN českých vojáků na horké chorvatsko-bosenské hranici u osady Užjebić.

Po zkušenostech s účastí čs. chemické jednotky v operacích „Pouštní štít“ a „Pouštní bouře“ v Perském zálivu v letech 1990 – 1991 a předtím s nasazením našich vojáků v roli vojenských pozorovatelů OSN v Angole a Namibii bylo v Českém Krumlově postaveno výcvikové středisko se zaměřením na mírové mise.

Čeští vojáci se postupně objevili v roli vojenských pozorovatelů OSN opět v Angole, ale také v Iráku, Mozambiku, Libérii, Somálsku, Sierra Leone, Etiopii, Gruzii, Bosně, Kongu či Tádžikistánu. Nejvýznamnější prověrkou v době zrodu AČR se však stala zahraniční mise UNPROFOR, jejíž zásluhou získali naši vojáci potřebnou zahraniční prestiž a stala se de facto základním kamenem jejich úspěšné cesty do řad Severoatlantické aliance.

Do mise s cílem nastolení míru mezi znepřátelenými národy v bývalé Jugoslávii byl urychleně formován prapor o třech rotách v celkové síle 500 mužů, který v polovině dubna 1992 zaujal prostor v úseku Plitvických jezer v Chorvatsku. Ten působil v sektoru JIH spolu s prapory mírových sil z Francie a Keni, později také z Kanady a Jordánska. V roce 1994 byl navýšen do počtu 958 příslušníků, protože střežil prostor o rozloze 1918 km² a hranici oddělující zne-svářené strany v délce kolem 90 km. Tato mise pod novou zkratkou UNCRO skončila v lednu 1996. Celkem se jí zúčastnilo 2 250 vojáků československé a české armády.

Partnerství pro mír a snahy o vytvoření bezpečnostních struktur

Návštěva československého prezidenta Václava Havla v NATO v Bruselu 21. března 1991.

Řada přípravných kroků v prosinci 1991 vedla k inauguračnímu zasedání Severoatlantické Rady pro spolupráci (NACC) v Bruselu za účasti ministrů zahraničí šestnácti členských zemí NATO a devíti zemí střední a východní Evropy.

Podpis Václava Klause pod Rámcovým dokumentem Partnerství pro mír 10. března 1994.

V září 1994 se uskutečnilo v Polsku za účasti vojáků třinácti zemí první společné cvičení v rámci Partnerství pro mír: Cooperative Bridge.

Jedním z dalších bylo cvičení Cooperative Spirit, uskutečněné od 21. do 28. října 1994 v Holandsku i za účasti vojáků Armády ČR.

Počátek devadesátých let znamenal pro střední a východní Evropu nejen příchod svobody, ale i zhroutení dlouholetých politických a bezpečnostních struktur. Již roku 1990 byl z iniciativy řady členských zemí zahájen proces likvidace Varšavské smlouvy. Skončil 1. července 1991 v Praze podpisem protokolu o ukončení platnosti paktu. Vzniklé bezpečnostní vakuum bylo třeba zaplnit. Proto se hned na počátku devadesátých let začalo hovořit o možnosti široké vojenské spolupráce Organizace Severoatlantické smlouvy (NATO) se zeměmi střední a východní Evropy. Nejprve došlo k založení Severoatlantické rady pro spolupráci (North Atlantic Cooperation Council). Od roku 1993 začali působit v sídle NATO v Bruselu styční důstojníci nové Armády České republiky. Ovšem až koncem toho roku se začalo uvažovat o možném přijetí bývalých protivníků do NATO jako plnoprávných členů. Prvním konkrétnějším krokem budoucí integrace bylo založení programu Partnerství pro mír (Partnership for Peace - PfP) v lednu 1994 na summitu v Bruselu. Dne 10. března 1994 podepsal tehdejší předseda vlády Václav Klaus na velitelství NATO Rámcový dokument PfP. Začala systematická příprava důstojníků a praporčíků pro službu v orgánech NATO. První společné cvičení PfP s názvem Cooperative Bridge se uskutečnilo ve dnech 12. až 16. září 1994 v Polsku za účasti vojáků třinácti států. Poprvé tak spolupracovali dřívější nepřátelé a vedle sebe stáli například čeští a němečtí vojáci. Ke skutečné funkční integraci ale vedla ještě dlouhá cesta. Bylo třeba vytvářet legislativní podmínky, budovat systém spojení nebo připravovat integraci protivzdušné obrany jednotlivých zemí.

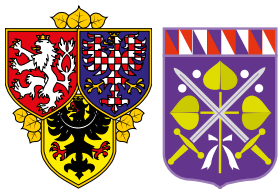
Vrchní velitelé, Vojeuská kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž

Václav Havel, prezident ČSFR a do roku 2003 i prezident České republiky, se nejvíce zasloužil o změnu podoby Hradní stráže.

Václav Havel přehlíží s ministrem obrany Miloslavem Věbojným Hradní stráž.

Hradní stráž současnosti

Skupina doprovodné a ochranné služby Hradní stráže s nejnovějšími motocykly BMW R1200RT-P.

Hradní stráž navazuje na staré vojenské tradice. Na snímku v historických uniformách legií před Pražským hradem.

V čele České republiky se během čtvrtstoletí její existence vystřídali celkem tři státníci. Podle ústavy je prezident republiky současně i vrchním velitelem ozbrojených sil. K naplnění této pravomoci slouží Vojenská kancelář prezidenta České republiky.

Vojenská kancelář prezidenta republiky je vojenským útvarem ozbrojených sil Armády ČR. Plní úkoly související s výkonem pravomocí prezidenta jako vrchního velitele ozbrojených sil a s řízením Hradní stáže. V čele Vojenské kanceláře je náčelník, kterého jmenuje a odvolává prezident republiky. Náčelníkovi kanceláře je podřízena Hradní stráž. Současným náčelníkem Vojenské kanceláře prezidenta je generálmajor Jan Kaše.

Sounáležitost úřadu prezidenta s ozbrojenými silami symbolizuje i Hradní stráž. Po listopadu 1989 se stala znovu součástí armády. Hradní stráž plní úkoly vnější ostrahy Pražského hradu, zámku Lány a dalších objektů, které jsou dočasnými sídly prezidenta republiky. Zabezpečuje i jejich obranu v případě krizových situací. Zajišťuje protokolární a reprezentační úkoly během oficiálních návštěv prezidenta republiky. Strážní služba není omezena pouze na čestná pevná stanoviště u tří oficiálních vstupů do Hradu, ale jedná se o kompletní zabezpečení celého objektu včetně zahrad, což platí i pro zámek Lány.

Významnou část činnosti Hradní stáže představuje zajišťování slavnostních akcí pro veřejnost nebo veterány i pomoc při organizaci charitativních podniků.

Od roku 2005 je Hradní stráž rovněž profesionální součástí ozbrojených sil. V letech 2011-2013 došlo k úplnému přezbrojení na pistole CZ 75 SP-01 Phantom, samopaly CZ Scorpion EVO 3A1, útočné pušky CZ 805 BREN a odstřelovací pušky CZ 750.

Generální štáb

Počátky budování Armády ČR řídil armádní generál Karel Pezl.

Armádní generál Jiří Šedivý byl náčelníkem generálního štábu v době vstupu České republiky do NATO. Na snímku při předávání praporu 21. mechanizovanému praporu z Janovic nad Úhlavou.

V letech 2002–2007 byl náčelníkem Generálního štábu armádní generál Pavel Štefka. Na fotografii při akci v Lešanech.

Náčelník Generálního štábu v letech 2007–2012, armádní generál Vlastimil Písek se svým nástupcem, armádním generálem Petřem Pavlem.

Současný náčelník Generálního štábu, armádní generál Josef Bečvář.

Za 25 let stálo v čele Generálního štábu Armády České republiky sedm náčelníků. Jejich úkolem bylo řídit armádu v době mnoha složitých strukturálních změn. Generální štáb Armády ČR řešil nejprve úkoly spojené s rozdělením bývalé federální armády. Vytvářel armádu zabezpečující obranu a suverenitu nově vzniklé České republiky. Generální štáb Armády České republiky, jako orgán pro přímé řízení a velení vojskům, připravil a řídil rozsáhlou reorganizaci armády, která započala 1. července 1993 a vycházela z Koncepce výstavby AČR do roku 1996. Během reorganizace a restrukturalizace došlo ke snížení počtu osob, techniky a jednotek včetně jejich rovnoměrného rozmístění po celém území České republiky. Významně se Generální štáb podílel na přípravě a vysílání českých kontingentů do mírových operací.

Po přijetí České republiky do Severoatlantické aliance v roce 1999 plnil Generální štáb úkoly spojené s integrací armády do struktur NATO. České vojenské jednotky byly začleněny do společných mnohonárodních sil okamžité a rychlé reakce. Postupně se začal budovat systém velení a řízení plně interoperabilní s obdobnými systémy zemí Aliance. Do výcviku vojsk se zavedly standardy používané v silách NATO. Od 1. dubna 2004 je Generální štáb Armády České republiky integrován do struktury Ministerstva obrany ČR.

Zatím posledním náčelníkem Generálního štábu AČR je od roku 2015 armádní generál Josef Bečvář.

Vstup do NATO

Prezident Václav Havel dne 26. 2. 1999 podepisuje listiny o přístupu České republiky k NATO.

Prezident ČR Václav Havel s prezidentem USA Billem Clintonem na Washingtonském summitu NATO.

Vyvěšování české státní vlajky v Bruselu 16. 3. 1999.

Ze slavnostního ceremoniálu před velitelstvím NATO v Bruselu. Na tribuně stojí zleva polský předseda vlády Jerzy Buzek, předseda vlády České republiky Miloš Zeman, generální tajemník NATO Javier Solana a maďarský předseda vlády Viktor Orbán.

Pohled do jednacího sálu summitu NATO ve Washingtonu dne 23. 4. 1999.

Zhroucení totalitních režimů znamenalo zánik dlouholetých politických i bezpečnostních struktur ve východní Evropě. V říjnu 1990 se sjednotilo Německo a jako celek se stalo členem NATO. Ve stejném roce byl zahájen proces likvidace Varšavské smlouvy. Mocenské vakuum ve střední a východní Evropě donutilo alianci k zásadním změnám ve své vojenské strategii. Summit členských zemí v Londýně přijal 6. července 1990 deklaraci o transformaci paktu s návrhy na rozvoj všestranné spolupráce se zeměmi střední a východní Evropy. NATO se začalo měnit na nejen vojenský, ale i politický svazek zajišťující evropskou kolektivní bezpečnost. Do své struktury začalo postupně různou měrou zapojovat další partnerské země včetně zemí bývalé Varšavské smlouvy. Důležitým mezníkem v integračních snahách se stal summit NATO v Madridu, jenž se konal 8. – 9. července 1997. Na něm členské státy NATO přizvaly Českou republiku, Polsko a Maďarsko ke vstupním rozhovorům o rozšíření. Prezident Václav Havel podepsal 26. února 1999 listiny o přístupu České republiky k NATO a 12. března 1999 se Česká republika oficiálně stala členem NATO. Nové členské země se začaly zapojovat do struktur a činnosti NATO. Od svého vstupu se v aliančních misích vystřídaly tisícovky vojáků Armády České republiky. Česká republika se zapojila do jednotlivých specializovaných programů NATO v oblasti OPZHN nebo do programu včasné vzdušné výstrahy AWACS a vzdušného průzkumu pozemních cílů AGS. Vzdušné síly se podílejí na ochraně vzdušného prostoru některých členských států Severoatlantické aliance (Baltic Air Policing Litva, Air Policing na Islandu). Pozemní síly vyčleňují do aliančních sil rychlé reakce bojové uskupení v síle brigády a rovněž participují na budování hrotového bojového uskupení NATO Sil velmi rychlé reakce.

Summit NATO Praha 2002

Václav Havel v Kongresovém centru v Praze při finálních přípravách na summit NATO.

Prezident USA G. W. Bush, generální tajemník NATO G. Robertson a prezident republiky V. Havel.

Ze zasedání summitu NATO.

Kulatý stůl na zasedání NATO v Praze.

Společná fotografie představitelů členských států Severoatlantické aliance.

V listopadu roku 2002 se v Praze konal summit NATO. Na něm představitelé Severoatlantické aliance pozvali ke vstupu do NATO další státy z bývalého východního bloku: Bulharsko, Estonsko, Litvu, Lotyšsko, Rumunsko, Slovensko a Slovinsko. Podpořili také úsilí OSN odzbrojit Irák a rozhodli do dvou let zřídit síly rychlé reakce. Ty měly vytvořit vojenskou kapacitu pro rychlé a technicky dobře zabezpečené operace i mimo teritorium aliance. Ve snaze posílit své operační schopnosti změnila aliance strukturu svého velení. Její členové přijali tzv. Pražský schopnostní závazek, který měl odstranit nedostatky v oblastech obrany proti chemickým, biologickým a jaderným zbraním či v zabezpečení rychlého rozmístění vojenských jednotek. NATO rovněž souhlasilo s Partnerským akčním plánem boje proti terorismu, který hodlal zlepšit koordinaci a spolupráci mezi státy NATO a členskými zeměmi Euroatlantické rady partnerství. Na summitu zástupci členských států diskutovali o možnosti využití amerického projektu protiraketové obrany pro ochranu členských států aliance. NATO vyzdvihlo výsledky spolupráce s Ruskem a s Ukrajinou a potvrdilo další spolupráci s OSN, EU a OBSE. Na zasedání v Praze aliance rovněž vyjádřila odhodlání dále respektovat dohodu o konvenčních silách v Evropě a brzy ji doplnit. Severoatlantická aliance nadále sledovala pokroky aspirantů na členství; ocenila reformní úsilí Albánie, Makedonie a Chorvatska. „Jsou to rozhodnutí, ne pouhé deklarace,“ ujistil na závěrečné tiskové konferenci generální tajemník NATO George Robertson.

Pozemní síly

Land Rover Defender 130 Kajman je vozidlo určené k plnění bojových a speciálních úkolů v sestavě výsadkového praporu. Může být přepravováno vzduchem a vysazeno na padácích nebo z vrtulníku.

Kolový obrněný transportér PANDUR II 8x8 je vhodný pro lehký (4. brn) i těžký typ brigády (7. mb) s určením ke krytí živé síly. Armáda České republiky disponuje šesti verzemi: kolové bojové vozidlo pěchoty, velitelské, průzkumné (dvě modifikace – s lokátorem a bez lokátoru), ženijní a zdravotnické.

Modernizovaný sovětský tank T-72M4 CZ je ve výzbroji 7. mechanizované brigády. Jeho hlavním úkolem je ničení tankové a obrněné techniky protivníka.

V roce 2011 byla do výzbroje Armády České republiky zavedena útočná puška CZ 805 BREN A1/A2 v ráži 5,56x45 mm NATO jako nová základní zbraň jednotlivce.

Sovětským bojovým vozidlem pěchoty BVP-2 jsou vyzbrojeny mechanizované jednotky brigády těžkého typu. Může ničit rozličné pancéřové cíle, včetně tanků a bojových vrtulníků, a živou sílu nepřítele.

Pozemní síly Armády České republiky jsou určeny k plnění taktických až operačně taktických úkolů na teritoriu i mimo něj stanovených příslušnou legislativou. Pozemní síly spolu s letectvem plní jeden ze základních úkolů ozbrojených sil, připravovat se k obraně České republiky a bránit ji proti vnější agresi. Rovněž se podílejí na závazcích plynoucích z mezinárodních smluv o společné obraně proti napadení. Pozemní síly jsou předurčeny k útočnému a obrannému vedení boje s cílem zajištění celistvosti a nedotknutelnosti státního území, k ochraně a obraně objektů, komunikací klíčových pro obranu státu. Kromě toho jsou jednotky a svazky Pozemních sil AČR na vyžádání nasazovány ve prospěch Policie České republiky a Integrovaného záchranného systému při střežení důležitých objektů, pořádkové činnosti a při živelních katastrofách.

Přímým velitelským orgánem pozemních sil je Velitelství Pozemních sil AČR přímo podřízené náčelníku Generálního štábu AČR. Skládají se z bojové síly, síly bojové podpory a síly bojového zabezpečení. Sestava vševojskových svazků a svazků druhů zbraní a služeb přešla v roce 1994 z divizního na brigádní systém s praporeční organizací. V roce 2013 byly brigády druhů zbraní a služeb reorganizovány na pluky. Současná mírová organizace pozemních sil umožňuje vytvářet národní nebo alianční úkolová uskupení, jež mohou vést nebo se podílet na vedení bojové i nebojové operace malého a velkého rozsahu.

Hlavní bojovou sílu představují 4. brigáda rychlého nasazení se 41. mechanizovaným praporem v Žatci, 42. mechanizovaným praporem v Táboře, 43. výsadkovým praporem v Chrudimi a 44. lehkým motorizovaným praporem v Jindřichově Hradci a 7. mechanizovaná brigáda se 71. mechanizovaným praporem v Hranicích, 72. mechanizovaným praporem a 73. tankovým praporem v Přáslavicích a 74. lehkým motorizovaným praporem v Bučovicích.

Dělostřelectvo

V prvních letech existence AČR byly ve výzbroji ještě i tažené houfnice, zde za automobilem T-813 na historické ukázce ve Vojenském technickém muzeu v Lešanech.

Mezi dělostřeleckou výzbroj patří i minomety ráže 120 mm.

Tatra 813 s raketometem RM-70 GRAD již také není ve výzbroji.

Samohybná kanónová houfnice 122 mm vz. 70 DANA.

ShKH vz. 77 při střelbách.

V roce 1993 měla AČR celkem 767 dělostřeleckých zbraní ráže nad 100 mm. Bylo to 152 tažených houfnic 122 mm D-30, 98 samohybných houfnic Sh2S-1 Gvozдика, 274 samohybných kanonových houfnic (ShKH) 152 mm DANA, 150 122 mm raketometů vz. 70 na podvozcích Tatra a 93 120 mm minometů vz. 83 PRAM-L.

Zastarávající a nadbytečné zbraně se postupem let vyřazovaly či prodávaly. V současnosti má Armáda ČR ve výzbroji 179 dělostřeleckých systémů. Jsou to ShKH 152 mm DANA, 120 mm samohybné minomety PRAM a 120 mm minomety vz. 82.

1. dělostřelecká brigáda v Jincích byla zřízena roku 1991. Od roku 1997 byla transformována na 1. výcvikovou a mobilizační základnu dělostřelectva a 11. dělostřelecký pluk. V květnu 1999 udělil prezident republiky základně čestný historický název „Jaselská“. Sloučením vzniklo 1. 12. 2003 velitelství 13. dělostřelecké brigády se 132. smíšeným dělostřeleckým oddílem v posádce Jince a 131. smíšeným dělostřeleckým oddílem v posádce Pardubice.

V roce 2010 byly oba dělostřelecké oddíly sloučeny do posádky Jince. Dne 1. 7. 2013 byla 13. dělostřelecká brigáda přeorganizována na 13. dělostřelecký pluk. Dnes jej tvoří mimo jiné baterie STAR (průzkumná dělostřelecká baterie s dělostřeleckými lokátory ARTHUR a průzkumnými prostředky SNĚŽKA), 131. dělostřelecký oddíl a 132. dělostřelecký oddíl, každý po třech bateriích vyzbrojených 152 mm ShKH vz. 77 DANA a průzkumnými prostředky LOS a LOV-PZ. Pluk má ve výzbroji i minomety ráže 82, 81 a 60 mm.

4. brigáda rychlého nasazení a 7. mechanizovaná brigáda má ve výzbroji minomety ráže 120 mm.

Potřeby dělostřelectva dočasně vyřeší modernizace padesáti kusů 152 mm ShKH vz. 77 DANA v letech 2017 – 2020. Tak dělostřelectvo udrží schopnost do doby, kdy bude možné přezbrojení dělem ráže NATO.

Vzdušné síly

Vrtulník W3-A Sokol při záchranném letu.

Střelby protiletadlového kompletu 2K12 KUB na Baltu.

Bitevní vrtulník Mil-24 při útoku neřízenými raketami S-5.

Protiletadlový komplet RSB-70.

Minulost a současnost stíhacího letectva, Mig-21 a JAS-39C Gripen.

Vzdušné síly Armády ČR zajišťují suverenitu, obranyschopnost a obranu územní celistvosti ve vzdušném prostoru. V míru také vykonávají pátrací a záchrané služby i přepravu ústavních a vládních činitelů. Za války je úkolem vzdušných sil zajistit vzdušnou nadvládu, podporu pozemních sil, průzkum, leteckou přepravu a zásobování.

Na počátku roku 1993 mělo čs. letectvo 334 letadel (z toho 226 bojových) a 122 vrtulníků (36 bojových). Ovšem ještě během roku 1993 bylo vyřazeno z důvodů prošílé životnosti 45 letadel a 12 vrtulníků. Dnes vzdušné síly disponují 35 bojovými letouny a 17 bojovými vrtulníky, 9 cvičnými letadly, 17 dopravními a pozorovacími a 34 víceúčelovými vrtulníky.

Bojové útvary letectva jsou 21. základna taktického letectva Čáslav a 22. základna vrtulníkového letectva Sedlec, Vícenice u Náměště nad Oslavou. Jednotky bojové podpory jsou 24. základna dopravního letectva Kbely, 25. protiletadlový pluk Strakonice a 26. pluk velení, řízení a průzkumu Brandýs nad Labem – Stará Boleslav.

Úkolem 25. protiletadlového raketového pluku „Tobruckého“ je zabezpečení vzdušného prostoru České republiky, zabezpečení protiletadlové obrany bojových jednotek a obrana objektů státního významu v rámci Národního posilového systému (NaPoSy) a systému integrované protivzdušné a protiraketové obrany NATO v Evropě (NATINAMDS).

V současné době se připravuje nákup dvanácti víceúčelových vrtulníků jako náhrada dosluhujících Mi-24/35. Probíhá program zvýšení operačních schopností (možnost působit proti pozemním cílům laserem naváděnými pumami) u letounů JAS-39 Gripen.

V roce 2017 byl schválen nákup šestnácti přenosných protiletadlových raketových kompletů RBS-70NG společnosti Saab Dynamic AB. Zařízení budou dodána v letech 2018 – 2020 jako náhrada za komplety 9K35 Strela S-10M. S Polskem, Maďarskem a Slovenskem se připravuje společný nákup mobilních radiolokátorů tzv. MADR.

Červené barety – hrdá tradice, která zavazuje...

Výsadkáři tvořili v letech 1990 – 1991 významnou část v čs. chemické jednotce v Perském zálivu.

Již přes deset let je takřka druhým domovem českých výsadkářů Afghánistán – snímek zachycuje výsadkáře při ochraně 6. polní nemocnice u Kábulu v roce 2002.

Chrudimští výsadkáři dnes mohou být právem hrdí na svou účast v misi „Essential Harvest“ v srpnu 2001 při ochraně míru v Makedonii.

Slavnostní nástup příslušníků 4. brigády rychlého nasazení k jejímu dvacetiletí v roce 2014 v Žatci byl právem důvodem k hrdému bilancování i mužů v červených baretech.

Soudobé české výsadkové jednotky se hrdě hlásí k historii československých parašutistů z let 2. světové války.

Kolébku našeho výsadkového vojska musíme hledat ve Velké Británii na letišti Ringway u Manchesteru, kde prošlo v letech 1941 – 1945 na 500 československých vojáků parašutistickým výcvikem. Jména Jana Kubiše a Jozefa Gabčíka se stala legendou, ale nesmíme zapomenout, že řada parašutistů z Ringway se v roce 1944 významným způsobem podílela v Jefremově na formování a výcviku 2. čs. paradesantní brigády v SSSR. Tvořili také páteř jejího důstojnického sboru v bojích v Karpatech a na Slovensku. V říjnu 1947 potom někteří z nich stáli v Zákupcích u České Lípy u oficiálního zrodu československého výsadkového vojska.

Výsadkáři dnes tvoří významnou součást Armády ČR, protože vedle jednotek typu chrudimského 43. výsadkového mechanizovaného praporu, prostějovského 102. průzkumného praporu či 601. skupiny speciálních sil, prochází výsadkářským výcvikem i řada příslušníků ostatních útvarů AČR. Muži a ženy v červených baretech tak tvoří vždy nepřehlédnutelné procento stavu kteréhokoliv kontingentu AČR v zahraničních misích.

Bojovníci s neviditelným nepřítelem

Své kořeny mohou hledat dnešní vojenští chemici AČR až u České družiny – základu čs. legií v Rusku v letech 1. světové války...

Transport větší jednotky do zahraniční mise je vždy větším či menším technickým a organizačním problémem...

Za roky působení v zahraničních misích si liberečtí chemici získali u svých zahraničních partnerů náležitý respekt...

Kvůli řadě náročných úkolů v misích je třeba doma neustále udržovat prostor pro zdokonalovací a udržovací výcvik...

Chemické vojsko svou kvalitou již tradičně patří mezi „rodinné stříbro“ AČR. Jeho vynikající úroveň dokazuje historická účast příslušníků současného libereckého 31. pluku radiční, chemické a biologické ochrany v řadě zahraničních misí.

Chemici AČR tak byli s úspěchem nasazeni nejen na území České republiky – mj. při ničivých povodních 1997, 2002 a 2010. Svoje kvality prokázali v bývalé Jugoslávii a především v Iráku a Afganistánu. Své jedinečné zkušenosti uplatnili i při zabezpečení takových akcí jako olympijské a paralympijské hry v Řecku (2004) či summit NATO v Estonsku (2010). Od roku 2003 liberecký útvar vyčleňuje pro Síly rychlé reakce (NRF – NATO Response Force) vždy po jedné rotě. Od roku 2008 také pro NRF zajišťuje výstavbu a velení mnohonárodního praporu radiční, chemické a biologické ochrany. Jedním z významných úkolů libereckých chemiků je i zásadní účast na sjednocení koncepce ochrany proti zbraním hromadného ničení i v rámci alianční spolupráce.

Vojenské školství

Žáci Vojenského gymnázia Jana Žižky v Moravské Třebové v první polovině 90. let minulého století.

Studenti Univerzity obrany v Brně při výuce technických předmětů.

Teoretická výuka taktiky: vedení boje jednotek, útvarů a svazků všech druhů ozbrojených sil na souši a ve vzduchu.

Praktická příprava budoucích velitelů vševojskových svazků a svazků druhů vojsk a služeb.

Vojenská přísaha žáků Vojenské střední školy a Vyšší odborné školy Ministerstva obrany.

Na počátku devadesátých let započala rozsáhlá restrukturalizace systému vzdělávání a výchovy vojáků z povolání, která měla za cíl nahradit dosavadní sovětský model a vytvořit takový, jenž by plně vyhovoval novým potřebám armády. Z původních 19 škol se na přelomu milénia vyprofilovaly tři vysoké školy: Vysoká vojenská škola pozemního vojska ve Vyškově, Vojenská akademie v Brně a Vojenská lékařská akademie Jana Evangelisty Purkyně v Hradci Králové. Tyto školy ještě doplňoval Vojenský odbor při Fakultě tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy v Praze a soustava středních škol. Novým impulsem pro další transformaci školství se staly dokumenty vlády z roku 2001 týkající se reformy ozbrojených sil České republiky s cílem vytvořit jednodušší soustavu vojenských škol. Školy pro oblast vzdělávání a vojenského školství byly v roce 2005 rozpracovány v Koncepci vzdělávání personálu resortu obrany, rozvoje a výstavby vojenského školství na období 2016 – 2020. Původní tři vysoké školy byly v roce 2004 sloučeny v Univerzitu obrany v Brně, přičemž její fakulty se nacházely v Brně, Hradci Králové a ve Vyškově (Fakulta vojenského leadershipu, Fakulta vojenských technologií, Fakulta vojenského zdravotnictví, Ústav ochrany proti ZHN, Centrum bezpečnostních a vojenskostrategických studií, Centrum jazykového vzdělávání, Centrum tělesné výchovy a sportu). Svoji nezastupitelnou úlohu v systému výchovy velitelského sboru měly vojenské střední školy. Na jejich tradici navázala Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové určená ke vzdělávání středního vojenského personálu. V roce 2009 bylo ve Vyškově zřízeno Velitelství výcviku – Vojenská akademie zajišťující základní, odbornou a speciální přípravu, kariérové vojenské vzdělávání, výcvik vojenských profesionálů a příslušníků Aktivní zálohy AČR. Současný systém vzdělávání vojáků z povolání se skládá ze střední školy v Moravské Třebové, z Univerzity obrany se třemi fakultami v Brně a Hradci Králové a Ústavu ochrany proti ZHN ve Vyškově a z Vojenského odboru při Fakultě tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy. Kromě nich zabezpečuje další rezortní vzdělávání vojáků Velitelství výcviku – Vojenská akademie ve Vyškově.

Vojenský sport

Snowboardistka a lyžařka Ester Ledecká mistryně světa v paralelním slalomu a v paralelním obřím slalomu.

Mistr světa ve skifu a armádní sportovec roku 2017 Ondřej Synek.

Martin Fuksa mistr světa v rychlostní kanoistice na 500 metrů.

Snowboardistka Eva Samková získala v roce 2014 na ZOH v Soči zlatou medaili ve snowboardcrossu.

Sportovci ASC Dukla na pražském Vítkově.

Dukla je synonymem nejenom pro armádní tělovýchovu, ale i pro řadu úspěchů československých sportovců na nejvýznamnějších mezinárodních sportovních kláních v poválečné historii Československa. Počátek vojenské tělovýchovy v obnovené československé armádě spadá do roku 1945. Tehdy vzniklo při Hlavní správě výchovy a osvěty tělovýchovné oddělení. To postupně vytvořilo zvláštní útvar s rotami vojenské tělovýchovy se zaměřením na fotbal, atletiku, plavání a box. Dukla však vznikla až o tři roky později, 1. října 1948, pod názvem Armádní tělocvičný klub (ATK). V něm bylo ve třech rotách postupně soustředěno více jak 200 sportovců v různých sportovních odvětvích. Cílem ATK bylo zajistit nejlepší sportovcům takové tréninkové podmínky, aby během vojenské služby neztratili dosavadní výkonnost a mohli zároveň rozšířit počet reprezentantů na mezinárodní úrovni. Během dalších let prošel armádní sport několikaletými reorganizacemi včetně změny názvu. Od 1. října 1956 byl přijat jednotný název Dukla, který měl připomenout hrdinství československých vojáků během karaptsko-dukelské operace za 2. světové války. Do roku 1989 vychovala Dukla řadu skvělých sportovců: Emila Zátopka, Jiřího Skoblu, Josefa Doležala, Stanislava Jungwirtha, Josefa Odložila, Josefa Masopusta a mnoho dalších. Po roce 1989 na tuto bohatou historii úspěšně navázalo Armádní centrum tělesné výchovy a sportu DUKLA a po rozdělení Československa a jeho armády Armádní sportovní centrum Dukla zřízené Ministerstvem obrany 1. ledna 1994. V Praze zůstala čtyři sportovní odvětví – atletika, veslování, kanoistika a cyklistika, v Liberci lyžování, v Plzni sportovní střelba, v Olomouci šerm a box, v Brně cyklistika, v Brandýse nad Labem vodní slalom a další. Příslušníci ASC Dukla se pravidelně zúčastňují velkých sportovních mezinárodních podniků včetně olympijských her. Od roku 1996 přivezli sportovci Dukly z letních a zimních olympiád 77 medailí. V roce 2017 získali sportovci Dukly na vrcholných mezinárodních soutěžích celkem 107 medailí.

Strážci křehkého balkánského míru

Pohotovému zahájení operační činnosti v Kosovu v červenci 1999 českými výsadkáři z prostějovské 6. průzkumné roty obdivovali i jejich britští kolegové.

V nejedné zahraniční misi sehrávají dnes cennou roli i čtyřnozí příslušníci Centra vojenské kynologie Chotyně či útvarů vojenské policie.

Přes zdánlivý klid v prostoru působení české jednotky bylo vždy nutné přistupovat ke každé patrole s krajní odpovědností...

České průzkumné družstvo při nasazení v jednom z neklidných kosovských regionů.

Strážní stanoviště „Hanička“ se v Bosně stala symbolem české základny v Donji Ljubiji.

Po podpisu tzv. Daytonské mírové dohody v prosinci 1995 se mírové jednotky OSN na území bývalé Jugoslávie přeměnily v mnohonárodní mírové Implementační síly (IFOR), do nichž se začlenila i Armáda ČR, která se na Balkáně při střežení tamního velice křehkého míru postupně zapojila v letech 1996 – 2001 i do operací SFOR a SFOR II v Bosně a od července 1999 i do operace KFOR v Kosovu. Čeští vojáci zde sehráli opět významnou roli při ostraze hranic mezi Srbskem a Kosovem a ochraně tamního srbského obyvatelstva. Tuto službu ukončili až v roce 2011. Zkušenosti získané na Balkáně se staly pro vojáky cennou devizou, kterou zužítkovali a stále mnozí využívají i v dalších zahraničních misích.

Právě působení českých vojáků na Balkáně pomohlo k tomu, že již v létě 1997 byla Česká republika na madridském summitu Severoatlantické aliance (NATO) vyzvána k zahájení rozhovorů o přistoupení. Tento proces, dovršený úspěšně na jaře roku 1999, umožnil potom výraznou přeměnu Armády ČR v ryze profesionální mladou, moderní a mobilní armádu, která se po boku svých aliančních spojenců významně podílí na boji proti mezinárodnímu terorismu a ochraně české i evropské bezpečnosti.

Češi (nejen) pod štíty Hindukúše

Patroly v místě nasazení se za žádnou cenu nesmí změnit v stereotypní rutinu, která by se mohla našim vojákům krutě vymstít...

V seznamu misí je i Irák, kde v polní nemocnici (stejně jako v Afghánistánu) působily i ženy v uniformách Armády České republiky.

Prostějovští „speciálové“ v roce 2006 působili při svém operačním nasazení dokonce občas i jako jízdní jednotka.

Nakonec na službu ve vzdálené africké zemi zbyde pár fotografií a pomalu blednoucích vzpomínek...

V Logáru pro některé patroly a bojové přesuny používali čeští vojáci i zapůjčená americká vozidla MRAP MAXXPRO.

Kolona vozidel s českými vojáky z mobilního pozorovacího týmu přijíždí do afghánské vesnice.

Největší operační nasazení v rámci zahraničních misí dosud ve své pětadvacetileté historii Armáda ČR absolvovala v Afghánistánu. Prvním zapojením Čechů zde v řadách International Security Assistance Force (ISAF) s mandátem OSN bylo v květnu 2002 vyslání polní nemocnice. Čeští vojenští lékaři a zdravotníci v letech 2002 – 2003 ošetřili v Afghánistánu na 2 000 kolálních vojáků a přes 12 000 tamních obyvatel. Česká republika následně vyslala do Afghánistánu i meteorology, pyrotechniky a odborníky na řízení letového provozu. V Kábulu a Bagramu působí Češi dodnes. Čeští vojáci však působili v různých částech země (např. při ochraně spojenecké základny ve Fayzabádu či tým OMLT v provincii Wardak). Vedle operací prostějovské 601. skupiny speciálních sil se od března 2008 do ledna 2013 stala nejvýznamnějším českým projektem v této zemi činnost Provinčního rekonstrukčního týmu v provincii Lógar v rámci probíhajícího rekonstrukčního procesu země. Dnes čeští vojáci slouží v sahar-ské oblasti – především při zajišťování stability v republice Mali.

Armáda a veřejnost

POKOS nemusí být nudné přednášky.

Prezentace Armády ČR v Olomouci v říjnu 2012.

Ukázky seznamují i se způsoby záchrany života.

Stále větší měrou se občané zapojují do výcviku v aktivní záloze. Snímek z výcviku 1. tankové rotы Aktivní zálohy „Československých legií“.

Tradiční součástí prezentace Armády ČR se staly akce pro veřejnost ve Vojenském technickém muzeu v Lešanech.

V ovzduší zdánlivého bezpečí po skončení studené války a po zhroucení sovětského bloku převážil odpor k dřívější zideologizované branné výchově. Tento předmět prakticky zmizel ze školních osnov. V současnosti, kdy Evropa i Česká republika hledají řešení možných nových bezpečnostních rizik, dostává se znovu větší pozornosti otázce branné přípravy obyvatelstva. Účast občanů na obraně státu je dána zákonem č. 222/1999 Sb. o zajišťování obrany České republiky. Dne 16. ledna 2013 pak přijala vláda České republiky Konceptci přípravy občanů k obraně státu.

Přípravu občanů k obraně státu (POKOS) řídí Ministerstvo obrany ČR. Nabízí také zapojení občanským sdružením a dalším organizacím. Provozuje webové stránky a sociální sítě s informacemi, s podklady pro výuku, pro školení učitelů, s metodikou obrany v obcích, se soutěžemi pro mládež. Ministerstvo obrany nabízí i dotační podporu projektů přípravy na obranu. Armáda ČR prezentuje v rámci POKOS svoji činnost na školách, pořádá nebo se účastní množství veřejných akcí, kde seznamuje s historickou technikou i s armádou současnosti. Připomíná odbojové tradice a posiluje občanské sebevědomí a sounáležitost. Vojenský historický ústav připomíná tradice boje za svobodu výstavní a sbírkovou činností. Pečuje o artefakty spjaté s vojenskými dějinami země a prezentuje a podporuje výsledky bádání. Vojenský ústřední archiv nabízí veřejnosti písemné a obrazové doklady o vojenských dějinách v osobní i obecné rovině.

Armáda si získává podporu veřejnosti úrovní své přípravy, zapojením v aliančních akcích NATO i podílem na záchraně života a majetku občanů a společnosti při živelných pohromách, katastrofách i ohroženích moderními riziky.

Důkazem růstu významu armády pro společnost může být i zájem o vstup do aktivní zálohy nebo o dobrovolnou vojenskou přípravu.

Civilní ochrana

Vojáci základní služby záchranných vojenských pluků při povodních na Moravě v roce 1997.

Odklizení trosk zkolabované budovy v důsledku ničivých účinků živelní pohromy.

Nácvik vyzvednutí raněných vojáků pomocí vrtulníku.

Výcvik příslušníků záchranných praporů při likvidaci nebezpečných chemických látek.

Příslušníci záchranných a výcvikových základů odklízí následky povodně v roce 2002.

Úkolem Civilní obrany (ochrany) je chránit obyvatelstvo před nebezpečím, pomáhat při odstraňování účinků bojových akcí nepřítele nebo živelních pohrom a vytvořit nezbytné podmínky pro jeho přežití. V roce 1989 k tomu bylo v rezortu Ministerstva národní obrany určeno 5 pluků Civilní obrany (3 v Čechách a 2 na Slovensku). Ty byly reorganizovány na vojenské záchranné pluky Civilní ochrany, kterých bylo na konci roku 1992 celkem 8 (Bučovice, Humenné, Jindřichův Hradec, Kozlov, Kutná Hora, Malacky, Varnsdorf, Žilina). V následujícím roce byla přijata koncepce výstavby Civilní ochrany České republiky s výhledem do roku 2000. V čele vojenské části stál Hlavní úřad Civilní ochrany ČR podřízený Ministerstvu obrany, jenž plnil úlohu odborného ústředního orgánu státní správy. Jemu podléhalo 5 záchranných vojenských pluků a v roce 1994 přečíslovány na: 71. v Kutné hoře, 72. Jindřichov Hradci, 73. Varnsdorfu (od roku 1994 v Rakovníku), 74. Bučovicích a 75. v Olomouci (Kozlov). V roce 1997 byly dosavadní pluky reorganizovány na záchranné a výcvikové základny a k 1. lednu 2000 přešly do podřízenosti Velitelství sil územní obrany v Táboře. Během této restrukturalizace došlo i k částečnému snížení plánovaných počtů v plucích Civilní ochrany. V roce 1993 měly celkové mírové počty 5 803 vojáků z povolání, základní služby a občanských zaměstnanců a válečné počty 38 307 osob. V roce 1997 čítala armáda celkem 4 044 mírových počtů a 8 807 válečných počtů. V roce 2004 byly stávající základny převedeny na praporeční systém a podřízeny 15. ženijní a záchranné brigádě v Bechyni. O čtyři roky později je velení AČR reorganizovalo na ženijní prapory. Čistě záchrannou jednotkou zůstala Samostatná záchranná rota v Olomouci, která byla v roce 2013 převedena do rezortu Ministerstva vnitra.

Budoucnost

K letounům CASA C-295M získají vzdušné síly další nové dopravní stroje.

Letouny JAS-39 C Gripen budou tvořit hlavní sílu vzdušných sil minimálně do roku 2027.

Armáda bude více počítat s účastí veřejnosti na výcviku, mimo jiné formou aktivní zálohy.

Budoucností Armády ČR jsou především její příslušníci.

Armáda České republiky za 25 let své existence musela vzhledem ke geopolitickým změnám i ekonomickým krizím čelit strukturálním změnám a vynuceným finančním škrtkům. Dnes ale nikdo nepochybuje o její nezbytnosti i o profesionalitě jejích příslušníků.

Česká republika, stejně jako NATO a Evropská unie budou v horizontu následujících desetiletí čelit vážným hrozbám. Změny lze očekávat ve všech rozhodujících dimenzích bezpečnosti.

Armáda musí udržovat vyšší akceschopnost v rámci NATO a EU. Musí budovat schopnost všech druhů ozbrojených sil vést společné operace a schopnost účasti v kombinovaných operacích se zapojením zpravodajských, vojenských a civilních elementů jak na tradičním bojišti, tak i v kyberprostoru. V budoucnu lze očekávat malá a málo viditelná ohrožení, na něž je třeba reagovat pružně. K politickým rizikům se přidávají i civilizační ohrožení, zejména přelidňenost, masová migrace v důsledku nedostatku přírodních zdrojů, klimatických změn a poškození životního prostředí.

Armáda České republiky nebude podstatně rozšiřovat počet profesionálních vojáků. Zato se snaží o zvýšení zapojení občanů výcvikem a službou aktivní zálohy a dobrovolné vojenské přípravy vojáků v záloze. Armáda se bude podílet na smysluplné a široké přípravě občanů k obraně státu.

Současné příznivé ekonomické situace využije armáda k přezbrojení v kategoriích vrtulníků, dělostřelectva a dopravního letectva. Budoucnost je i v automatizaci a dálkově ovládaných systémech, které přispívají k ochraně životů vojáků.

Autoři výstavy: Jindřich Marek (VHÚ Praha)
Jan Šach (VHÚ Praha)
Prokop Tomek (VHÚ Praha)

Fotografie: Jana Deckerová (OK MO), Andrej Halada (VHÚ Praha),
Radko Janata (VHÚ Praha), Jan Kouba (OK MO), Ivana Roháčková (ASC DUKLA),
† Petr Štěpánek, A report, www.army.cz, Fotosbírka VHÚ, NATO Library

Jazyková spolupráce: Milena Krejsová (VHÚ Praha)

Grafické zpracování: Andrea Bělohávková (VHÚ Praha)

MINISTERSTVO OBRANY
ČESKÉ REPUBLIKY

VOJENSKÝ HISTORICKÝ ÚSTAV
PRAHA • KBELY • LEŠANY

